

WILHELMUS is een verlatijnste variant van WILHELM

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Samengestelde naam van Germaanse oorsprong:

- 1] 'Wil-' = 'wil' of 'wilskracht';
- 2] '-helm' = 'helm' of 'bescherming';

De naam betekent dus zoiets als: 'beschermmer door wilskracht' of 'door wilskracht beschermd'.

*

Wilhelmus van Aquitanië (ook genoemd **met de Korte Neus**) osb, Aquitanië, Frankrijk; weduwnaar & kluizenaar; † **812; feest 28 mei.**

Wilhelmus was een zoon van Graaf Theodard en van moeders kant een kleinzoon van Karel Martel. Door Karel de Grote zou hij tot Graaf van Toulouse en Hertog van Aquitanië zijn benoemd. Zijn leven bestond vooral uit vechten. Na het overlijden van zijn vrouw in 804 trok hij zich met enkele monniken terug in de eenzaamheid van Gellone.

Waarschijnlijk hoort in deze jaren de volgende anekdote.

Van de heilige Wilhelmus, die de bijnaam draagt 'met de korte neus', wordt verteld dat hij zich zonder te verweren tot op zijn broek liet uitkleden. Maar toen zij dreigden hem ook zijn broek af te willen nemen, schaamde hij zich en stond niet toe dat zijn schaamdelen ontbloot zouden worden. Met opgeheven vuist hakte hij op de rovers in en sloeg hen tegen de grond.

In de eeuw na zijn dood werd de plaats waar zijn klooster stond naar hem genoemd: St-Guilhem-du-Désert. In 1139 werd zijn lichaam overgebracht naar de kerk van St-Sernin in Toulouse, waarbij zijn sterke arm (de 'fierbras' of 'fierebrace'; daarover zingt het lied dat aan hem is gewijd: 'Le Chanson de Geste de Garin de Monglane' van Guillaume d'Orange alsook de Willehalm uit het epos van Wolfram van Eschenbach (zie de legende hierboven!) in een aparte reliekschrijn werd geplaatst.

Hij werd in 1066 door paus Alexander II heilig verklaard.

Bedevaardgangers op weg naar Sint-Jacobus van Compostela bezochten te Toulouse het graf van de heilige Guilhem.

Hij is patroon van wapensmeden. (Hij wordt nog al eens verward met Wilhelmus van Maleval).

*

Wilhelmus van Maleval, Toscane, Italië; bedevaartganger & kluizenaar; † **1157; feest 10 februari.**

Wilhelmus' vader was Hertog van Guyenne en Graaf van Poitiers. Bij de dood van zijn ouders erfde hij hun titels en rijkdom. Maar hij had van hen een grove opvoeding gekregen. Hij kon gewoon doen wat hij maar wou. Hij at voor tien, letterlijk bijna, want de verhalen zeggen dat hij op zijn eentje net zoveel at als acht gezonde, sterke kerels. Hij was een echte vechtersbaas. En als er nergens een oorlog viel uit te vechten dan maakte hij het er zelf wel naar dat het vechten werd. Hij was nog erger dan Herodes: hij nam met grof geweld de vrouw van zijn broer af, en hield haar gevangen in zijn woning. Tot overmaat steunde hij niet de rechtmatige paus, maar een opstandeling. Door toedoen van de grote Bernardus van Clairvaux kwam hij tot inzicht en wilde zich bekeren.

Aan een heilige kluizenaar ging hij vragen wat hij moest doen. De eerste geloofde niet dat hij het serieus meende en stuurde hem weg. En dat verdroeg hij! De volgende aanhoorde hem en sprak: "Verkoop al wat je bezit. Geef het aan de armen. Draag dat ijzeren pantser vanaf vandaag tot aan uw dood. Ga barvoets naar de paus, val op uw knieën en smeek hem om vergiffenis."

Wilhelmus kleepte zich ter plekke volkomen naakt uit en liet zich door een smid die erbij geroepen was, het harnas aanmeten op de blote huid; het werd met tien ketenen dichtgeklonken. Daaroverheen droeg hij een haren boetekleed. Zo ging hij blootsvoets naar de paus en smeekte hem om vergiffenis. Maar de paus kon nauwelijks geloven dat hij hier van doen had met de geduchte hertog van Guyenne over wie hij zulke afschuwelijke dingen had gehoord. Ik weet niet wat ik met u aanmoet. Ga maar naar Jeruzalem." Hier bracht hij negen jaar door. Zijn huis was een celletje, zijn eten een stuk bruin brood, zijn drinken wat water, zijn kleding dat pantser, zijn mantel het haren kleed, zijn hoofdkussen een steen en zijn deken het dak waaronder hij sliep. Maar hij bleek nu gelukkiger te zijn dan vroeger.

Intussen hadden zijn familieleden en vrienden hem overal gezocht. Uiteindelijk hoorden zij waar hij zat. Zij gingen er op af en vonden hem inderdaad, sterk vermagerd en uitgeteerd. Zij begonnen op hem in te praten: dat hij naar huis moest komen; dat hij die idiote manier van leven op moest geven, want hij ging er aan kapot; dat hij thuis ook een hoop goed kon doen... Wilhelmus ging niet en besloot zich voor de rest van zijn leven te verstoppen in de eenzaamheid. Daar leefde hij zo heilig en zijn vasten was zo streng dat de wilde dieren uit mededogen zijn voeten kwamen likken.

*

Het Nederlandse volkslied wordt aangeduid met 'Het Wilhelmus' naar de beginwoorden van de eerste regel: 'Wilhelmus van Nassouwe, ben ik van Duytschen bloet'